

महाराष्ट्र साप्ताहिक चालू घडामोडी 03 ते 09 सप्टेंबर 2023 (महाराष्ट्र राज्य)

हिंगलाज देवी मंदिर

- हिंगलाजवाडी, धाराशिव तालुक्यातील हिंगलाज देवी मंदिरात सतराव्या शतकातील शिवशंकराचे मंदिर असून या मंदिरातील शिवशंकराची मूर्ती गोलाकार फिरते.
- हे 1694 मध्ये बांधले गेले होते.
- भगवान शिवशंकराची गोलाकार फिरणारी मूर्ती दगडाची आहे.
- मंदिराच्या प्रवेशद्वारावर हनुमंताची मूर्ती उत्कृष्ट कारागिरीने कोरलेली आहे.

सुशीलादेवी साळुंखे

- संस्थापक सुशीलादेवी यांचे कार्य आजच्या पिढीसाठी प्रेरणादायी आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- सुशीला देवी साळुंखे या भारतीय शिक्षणतज्ज्ञ आणि सामाजिक कार्यकर्त्या होत्या.
- श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित रामकृष्ण परमहंस महाविद्यालय, उस्मानाबाद येथे संस्थेच्या माता सुशीलादेवी साळुंखे यांची जयंती मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात आली.
- स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था स्थापन करण्यात माता सुशीलादेवी साळुंखे यांचा मोठा वाटा आहे.

मराठा आरक्षणाचा शोध घेणारी समिती

- महाराष्ट्र शासनाने मराठा आरक्षणासाठी समिती स्थापन केली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे म्हणाले की, त्यांच्या सरकारने एक पॅनेल तयार केले आहे जे मराठावाड्यातील मराठ्यांचा ओबीसी प्रवर्गात समावेश करून त्यांना कुणबी जातीचे प्रमाणपत्र कसे देता येईल याचा अहवाल सादर करेल.
- कुणबी हा एक सामान्य शब्द आहे, जो पश्चिम भारतातील पारंपारिक शेतकऱ्यांच्या जातींना लागू होतो. ते मुख्यत्वे महाराष्ट्र राज्यात आढळतात, परंतु मध्य प्रदेश, गुजरात, कर्नाटक, केरळ आणि गोवा या राज्यांमध्ये देखील आढळतात.

जुन्या इमारतींच्या पुनर्विकासाच्या प्रस्तावांना गती

- महाराष्ट्रातील जुन्या इमारतींच्या स्वयं-पुनर्विकासाला आता वेग येईल, कारण राज्य सरकारने अलीकडेच आपल्या अधिकाऱ्यांना असे प्रस्ताव तीन महिन्यांत मंजूर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.
- महाराष्ट्र गृहनिर्माण विभागाने हा ठराव मंजूर केला .
- "एकदा हाऊसिंग सोसायट्यांनी बहुमताने ठराव मंजूर केला की, सक्षम प्राधिकारी जमीन मालक किंवा बिल्डरला स्व-विकासाची प्रक्रिया जलद करण्यासाठी नोटीस बजावेल" असे ठरावात म्हटले आहे.

आयुष्मान भव आरोग्य योजना

- तेर, महाराष्ट्र येथे आयुष्मान भव आरोग्य योजना सुरू झाली. ग्रामीण रुग्णालयाच्या सरपंच दीदी काळे यांच्या हस्ते शुभारंभ करण्यात आला.
- आयुष्मान भव योजना हा भारत सरकारने सप्टेंबर 2023 मध्ये सुरू केलेला एक नवीन आरोग्य सेवा कार्यक्रम आहे.

- सर्व भारतीय नागरिकांना प्रति कुटुंब प्रति वर्ष 5 लाख रुपयांपर्यंतचे आरोग्य विमा संरक्षण देण्याचे या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट आहे.

आंतरराष्ट्रीय गिधाड जनजागृती दिन:

आंतरराष्ट्रीय गिधाड जनजागृती दिन:: महाराष्ट्रातील पहिले गिधाड संवर्धन आणि प्रजनन केंद्र पुण्याजवळ उभारले जाणार आहे.

- महाराष्ट्रात प्रथमच पुण्याजवळील पिंगोरी येथे गिधाड संवर्धन आणि प्रजनन केंद्र उभारण्यात येणार आहे.
- IVAD दरवर्षी सप्टेंबरच्या पहिल्या शनिवारी साजरा केला जातो.
- IVAD चे उद्दिष्ट गिधाडांच्या दुर्दशेबद्दल आणि त्यांना भेडसावणाऱ्या धोक्यांबद्दल जागरूकता निर्माण करणे आहे.
- आंतरराष्ट्रीय गिधाड जनजागृती दिन: दरवर्षी सप्टेंबर महिन्याच्या पहिल्या शनिवारी साजरा केला जातो.

उच्च शिक्षणासाठी 2023 च्या शिक्षकांना राष्ट्रीय पुरस्कार.

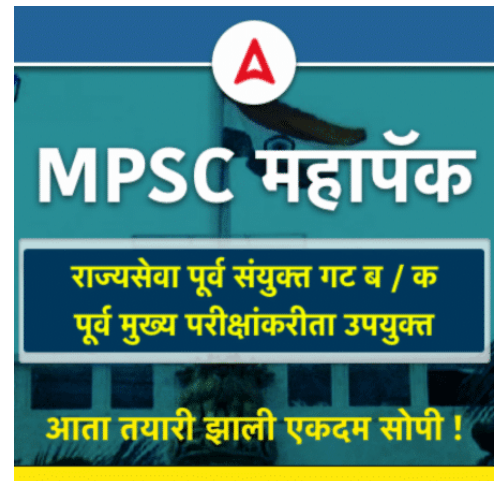
- इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी बॉम्बेचे रात्र शिक्षक राघवन सुनोज हे उच्च शिक्षणासाठी 2023 च्या शिक्षकांना राष्ट्रीय पुरस्कार स्वीकारणार आहेत.
- शिक्षकांना राष्ट्रीय पुरस्कारासाठी 50,000 रुपये रोख पारितोषिक, गुणवत्ता प्रमाणपत्र आणि रौप्य पदक आहे.
- पुरस्कार विजेत्यांना भारताच्या राष्ट्रपतींनी पुरस्कार सोहळ्यासाठी आमंत्रित केले आहे.

सोयाबीन पीक विमा

- सोयाबीन पीक विमा: सोयाबीन अॅडव्हान्सेससाठी आधीच्या 52 नंतर आणखी 21 मंडळे समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 86 पैकी 73 मंडळांमध्ये सोयाबीन आगाऊ पीक विमा मंजूर झाला आहे.
- आता 86 पैकी 73 मंडळांमध्ये सोयाबीन पिकाचा आगाऊ पीक विमा काढण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून उर्वरित 13 मंडळांचे सर्वेक्षण अद्याप सुरू आहे.
- सोयाबीन पीक विमा हा एक प्रकारचा पीक विमा आहे जो दुष्काळ, पूर, गारपीट आणि कीटक यांसारख्या नैसर्गिक आपत्तींमुळे पीक अपयशी झाल्यामुळे झालेल्या आर्थिक नुकसानीपासून शेतकऱ्यांना संरक्षण देतो

मनोज जरांगे

● मनोज जरांगे पाटील यांचे उपोषण सुरूच आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मराठा आंदोलक मनोज जरांगे पाटील यांचे उपोषण सुरूच आहे. त्यांच्या उपोषणाचा आज नववा दिवस आहे.
- आरक्षणाचा ठराव न झाल्याने आंदोलक आक्रमक झाले आहे.
- मराठा आरक्षणाचे पडसाद आजही राज्यभर उमटण्याची शक्यता आहे.
- म्हाडाच्या मुंबई मंडळाच्या 4082 घरांच्या सोडतीतील 3515 हून अधिक विजेत्यांना सोमवारी मुंबई मंडळाकडून ऑनलाइन वाटप करण्यात आले.

शिरोमणी अकाली दल

● शिरोमणी अकाली दल भारत आघाडीत सामील होणार; दिल्लीतील मोठा कार्यक्रम होणार.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- शिरोमणी अकाली दल इंडिया अलायन्समध्ये सामील होणार आहे. यासंदर्भातील बैठक राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष शरद पवार यांच्या दिल्लीतील निवासस्थानी होणार असून त्यात शिरोमणी अकाली दलाच्या भारत आघाडीतील प्रवेशावर शिक्कामोर्तब होणार आहे.
- शरद पवार हे भारतीय राजकारणी आहेत. ते राज्यसभेचे सदस्य आहेत.

डबल-डेक बसेस

● मुंबईतील आयकॉनिक डबल डेक बस ऑक्टोबरमध्ये बंद होणार आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- आयकॉनिक डबल-डेक बसेसचा 15 सप्टेंबर रोजी लिलाव होणार आहे.
- गेटवे ऑफ इंडिया आणि मरीन ड्राईव्हच्या आनंदाच्या राड्डसाठी पर्यटकांची ओपन - डबल - डेकर देखील 15 ऑक्टोबरपर्यंत टप्पाटप्प्याने बंद केले जातील.
- बेस्ट सध्या स्विच मोबिलिटीद्वारे निर्मित 16 वातानुकूलित ई-डबल-डेकर बसेस चालवत आहे.

महाराष्ट्रातील मुलांची पोषण स्थिती

- सर्वेक्षणानुसार, 63,000 हून अधिक मुले मध्यम आणि गंभीर अशक्तपणाने ग्रस्त आहेत,
- 8137 हून अधिक लठ्ठ होते,
- 7,800 हून अधिक मुले गंभीर तीव्र कुपोषणाने ग्रस्त आहेत (SAM)
- 1,000 पेक्षा जास्त गलगंड आणि
- 22,000 पेक्षा जास्त लोकांमध्ये अ जीवनसत्वाची कमतरता आहे.

पोषण अभियान

- हा केंद्र सरकारचा प्रमुख उपक्रम आहे.
- पोषण अभियान गर्भवती महिला, स्तनदा माता, किशोरवयीन मुली आणि सहा वर्षाखालील मुलांच्या पोषणविषयक गरजांवर सर्वसमावेशकपणे लक्ष केंद्रित करते.

तुम्हाला माहित आहे का?

- केंद्रीय महिला आणि बाल विकास मंत्रालय महिनाभर पोषण अभियान कार्यक्रमाचे निरीक्षण करत आहे - 6 वा राष्ट्रीय पोषण माह (राष्ट्रीय पोषण महिना)

महाराष्ट्राने सिल्ह्वर पोम्फ्रेटला राज्य मासे म्हणून घोषित केले

- महाराष्ट्र सरकारने 5 सप्टेंबर 2023 रोजी सिल्ह्वर पोम्फ्रेट (उर्फ सारंगी किंवा पापलेट) हे राज्य मासे म्हणून घोषित केले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- इंटरनेशनल युनियन फॉर कॉन्झर्व्हेशन ऑफ नेचर (IUCN) नुसार, सिल्ह्वर पोम्फ्रेटची लोकसंख्या कमी होत आहे.
- राज्य मासे म्हणून घोषित करण्याचा मुख्य उद्देश - प्रदेशात माशांची संख्या कमी होत असल्याने त्याचे संवर्धन करणे.
- सिल्ह्वर पोम्फ्रेट प्रामुख्याने महाराष्ट्र आणि गुजरातच्या किनारी भागात आढळते.

महाराष्ट्रात 837 कोटी रुपयांचा सायबर सुरक्षा प्रकल्प राबविण्यात येणार आहे

- महाराष्ट्र सरकार 837 कोटी रुपयांचा सायबर सुरक्षा प्रकल्प राबविण्याचा निर्णय घेतला.
- उद्देश - सायबर गुन्हांना आळा घालणे आणि राज्याला "सायबर सुरक्षित" राज्य बनवणे.

महाराष्ट्रातील पाटगाव

- केंद्रीय पर्यटन मंत्रालयाने आयोजित केलेल्या 'बेस्ट रुरल टुरिझम व्हिलेज' स्पर्धेत महाराष्ट्रातील हे एकमेव गाव आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- गाव पाच ग्रामपंचायतींमध्ये त्यांच्या मधाचे गाव पाटगाव' या उपक्रमाद्वारे शाश्वत विकासाचा पथदर्शी प्रकल्प राबवत आहे.
- शुद्ध आणि नैसर्गिक मधाचे उत्पादन, विक्री आणि पर्यटन याद्वारे स्थानिकांना स्वावलंबी आणि रोजगार मिळण्यास मदत झाली.

तुम्हाला माहित आहे का?

- मध उत्पादक व विक्रेत्यांसह महिलांना रोजगार देऊन पाटगाव व परिसरातील गावांना स्वावलंबी बनविण्यासाठी या ठिकाणी नाबार्डच्या सहकार्याने 'पाटगाव मधउत्पादक शेतकरी कंपनी' स्थापन करण्यात आली आहे.

Adda247

Saral Seva

MAHAPACK

महाराष्ट्र पोलीस, तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग,
महानगरपालिका, नगरपरिषद, जिल्हा परिषद
& All Other State Exam

**Live classes, Test Series,
Recorded Videos, E-Books**

महाराष्ट्र 5 आंतरराष्ट्रीय ITI स्थापन करणार आहे

- गोवर्डी, छत्रपती संभाजीनगर, पुणे, नागपूर आणि नाशिक येथे त्याची स्थापना करण्यात येणार आहे.
- महाराष्ट्र सरकार 5 आंतरराष्ट्रीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (ITIs) स्थापन करणार आहे.
- हे कुशल कामगारांची जागतिक मागणी पूर्ण करण्यास मदत करेल
- महाराष्ट्राच्या कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता आणि नवोपक्रम मंत्रालयाने महाराष्ट्र इंटरनॅशनल नावाचे एक आंतरराष्ट्रीय प्लेसमेंट सेंटर स्थापन केले आहे.

महाराष्ट्र शासन 837 कोटी रुपयांच्या सायबर सुरक्षा प्रकल्पाला मंजूरी

- MH च्या सायबर सुरक्षा प्रकल्पाचे उद्दिष्ट सर्व आधुनिक तंत्रज्ञानाला एका छत्राखाली आणण्याचे आहे, ज्यामध्ये नियंत्रण आणि कमांड सेंटर, तंत्रज्ञान-सहाय्यित तपास, उत्कृष्टता केंद्र, संगणक आपत्कालीन प्रतिसाद दल, क्लाउड-आधारित डेटा सेंटर, सुरक्षा ऑपरेशन्स यांचा समावेश असेल. सरकारने एका निवेदनात म्हटले आहे.

सतीश वटे यांच्या अध्यक्षतेखालील नाग नदी प्रदूषण निवारण प्रकल्पासाठी 12 सदस्यीय पॅनेल

- महाराष्ट्र सरकारने पर्यावरणवाद्यांचे 12 सदस्यीय पॅनेल नियुक्त करण्याच्या निर्णयाला मान्यता दिली.
- NEERI चे माजी संचालक सतीश वटे यांच्या नेतृत्वाखाली नाग, पोरा आणि पिली नद्या प्रदूषण निवारण कार्यक्रमाचे निरीक्षण करण्यासाठी या समितीचे नेतृत्व केले आहे.
- 1,923.99 कोटी रुपयांचा नाग नदी प्रदूषण निर्मूलन प्रकल्प राबवण्यासाठी तज्ञांचे पॅनेल सूचना आणि मार्गदर्शन करेल.

तुम्हाला माहीत आहे का?

- या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी सरकार जपान इंटरनॅशनल कोऑपरेशन एजन्सी (JICA) कडून कर्ज घेत आहे.
- नागपुरातील तिन्ही नद्यांच्या प्रदूषणावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी पर्यावरणाच्या दृष्टीकोनातून सल्ला व मार्गदर्शन हे तज्ञ पॅनेल मोफत काम करेल.

शिवाजी महाराजांचे वाघ नख भारतात परतले

- 1659 मध्ये विजापूर सल्तनतचा सेनापती अफझल खान याला मारण्यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराजांनी वापरलेला वाघाच्या पंजेसारखा खंजीर युनाइटेड किंग्डम परत देईल.

तुम्हाला माहीत आहे का?

- शिवाजी जगदंबा तलवार आणि वाघनखे लंडनमध्ये आहेत.
- वाघनखे लंडनमधील व्हिक्टोरिया आणि अल्बर्ट संग्रहालयात ठेवण्यात आले आहेत.

विजयवाडा रेल्वे स्थानकाला IGBC चे प्रतिष्ठित प्लॅटिनम रेटिंग मिळाले आहे

- विजयवाडा रेल्वे स्थानकाला IGBC चे प्रतिष्ठित प्लॅटिनम रेटिंग मिळाले आहे

- अविश्वसनीय कामगिरीमध्ये, विजयवाडा रेल्वे स्टेशनला सप्टेंबरमध्ये IGBC (इंडियन ग्रीन बिल्डिंग कौन्सिल) द्वारे प्लॅटिनम रेटिंगसह प्रमाणित करण्यात आले.
- या वर्षी पुनःप्रमाणीकरण प्रक्रियेत, विजयवाडा रेल्वे स्थानकाने 2019 च्या गोल्ड स्टँडर्ड रेटिंगच्या तुलनेत जवळपास सर्व बाबींमध्ये त्याच्या सुविधांमध्ये चांगली कामगिरी केली आणि प्लॅटिनम मानक IGBC रेटिंग मिळवले.

औरंगाबादच्या सिद्धार्थ प्राणीसंग्रहालयातील 'अर्पिता' ने तीन बछड्यांना जन्म दिला

- औरंगाबादच्या सिद्धार्थ प्राणीसंग्रहालयातील 'अर्पिता' (पांढरी वाघीण) हिने तीन बछड्यांना जन्म दिला.
- औरंगाबाद महापालिकेच्या सिद्धार्थ प्राणीसंग्रहालयातील वीर आणि अर्पिता या वाघीणीच्या जोडीला तीन पिल्लांचा जन्म झाला आहे.
- महापालिकेच्या सिद्धार्थ प्राणी संग्रहालयातील अर्पिता या पांढऱ्या वाघीणीने तीन पांढऱ्या बछड्यांना जन्म दिला.
- अर्पिता वाघीण आणि बछड्याची प्राणिसंग्रहालयातील पशुवैद्यकाने तपासणी केली आहे.

पंढरपूर मंदिर कायदा धार्मिक अधिकारांवर परिणाम करत नाही

- पंढरपूर मंदिर कायद्याचा धार्मिक अधिकारांवर परिणाम होत नाही: महाराष्ट्र सरकारचे मुंबई उच्च न्यायालयात स्पष्टीकरण
- महाराष्ट्र सरकारने मुंबई उच्च न्यायालयाला सांगितले की सोलापुरातील विठ्ठल आणि रुक्मिणी मंदिरे सर्व धर्माच्या लोकांसाठी खुली आहेत आणि 1973 चा पंढरपूर मंदिर कायदा, भाविक किंवा यात्रेकरूंच्या हक्कांना बाधा आणत नाही किंवा कमी करत नाही परंतु सामान्य जनतेच्या हितासाठी हा कायदा आणला गेला आहे.
- पंढरपूर मंदिर कायदा, 1973 हा महाराष्ट्र विधानसभेचा एक कायदा आहे जो पंढरपूर मंदिरांचे उत्तम प्रशासन आणि व्यवस्थापन प्रदान करण्यासाठी लागू करण्यात आला होता.

Bilingual

New Launch

Maharashtra

Test Mate

MPSC | Saral Seva |
Talathi & Others

600+ Total Tests